

BRUGSE
METTEN
WANDEL
CLUB

2019 MEI NR 19-5

SUCCESSSEN OVER DE HELE LIJN !

Na de geslaagde ontbijtwandeling, alweer 'n schot in de roos voor BMW. Op de vorige gratis wandeltocht in Oostkamp schreven 58 clubleden in. Een recordopkomst. Meteen het bewijs dat steeds meer clubleden aan de activiteiten deelnemen. De Alpro Urban Walk Brugge op 2 juni, telt een 20-tal B.M.W.-deelnemers. Als dat geen "Wind in de zeilen hebben" is !!

ZATERDAG OVER ACHT DAGEN... OP 4 MEI REEDS VOLGENDE 'GRATIS' WANDELTOCHT

We kunnen niet vlug genoeg ons clubblad schrijven De gratis wandelingen volgen elkaar in snel tempo op ! Zaterdag de 4de mei -dat is reeds binnen één week- word je verwacht in Sluis. Er ligt een prachtige tocht voor de voeten. Mooie natuur langs vele dijken en onverharde paden. De grotere afstanden gaan door Retranchement en wie de verste afstanden kiest stapt zelfs langs de kust tot Cadzand ! Start in sportcomplex S.V. Sluis, Zuiddijkstraat vanaf 8 uur voor de 5, 9, 13, 17, 25 of 30 km. Aanrader voor wie een mooi stukje natuur weet te waarderen ! Met je wandelbon doe je gratis mee !

Exclusief voor leden van de Brugse Metten Wandelclub
Hier uw wandelbon. Afgeven aan de inschrijvingstafel. Je wandelt gratis

~~GRATIS WANDELBON~~

~~GELDIG OP ZATERDAG 4 MEI 2019~~

~~"Rondje Sluis"~~

~~WANDELCLUB VOOR "WIND SLUIS"~~

~~START: SPORTCOMPLEX S.V. SLUIS, ZUIDDIJKSTRAAT 104 SLUIS~~

~~! KLEEF HIER JE NAAM EN KET !~~

~~(ENKEL GELDIG MET ADRESKLEVER EN ALLEEN VOOR LEDEN VAN DE BRUGSE-METTEN-WANDELCLUB)~~

SLUIS, GISTEREN EN VANDAAG

Velen van ons kennen Sluis alleen maar als gezellig winkelstadje waar het op zondag heel erg druk is. Maar er is veel meer

We vertellen je het verhaal van Sluis, een verhaal van vallen en opstaan.

Het prille begin van Sluis, vóór 1300

Vroeger heette Sluis “Lamminsvliet” of “Lambinsvliet” Die naam zou afkomstig zijn van ene Heer Lammin of Lambin die langs de Vliet, (waterloopje) veel gronden bezat. In 1309 wordt voor de eerst maal “Sluys” of “Zluys” vermeld. Het waren zeelieden die de naam gaven aan de kleine vestiging die aan de eerste sluis lag die ze tegenkwamen toen ze vanuit zee naar Brugge voerden.

Reeds in 1280 was Brugge en Damme bijna niet meer te bereiken met zeeschepen. De goederen werden in Suis overgeladen op kleinere boten en landinwaarts gebracht naar Damme en vervolgens naar Brugge.

Het kleine havenstadje Sluis won steeds meer aan waarde. De Bruggelingen voelden het belang van hun stad afnemen en keken met argusogen naar het stijgend succes van het kleine stadje. Ze bleven hardnekkig hun stempel drukken op het doen en laten van Sluis. Zo mocht er van elk ambacht maar een beperkt aantal ambachtslui in Sluis gevestigd zijn. In 1302 moet Sluis zelfs 300 soldaten leveren om mee ten strijde te trekken in de Gulden Sporen Slag op 11 juli.

Sluis werd welvarend. Rijke handelaars kwamen zich vestigen en bouwden mooie, stenen huizen.

In 1384 werd aan de oevers van het Zwin het “Grote Kasteel” gebouwd. Er werd een ketting over het water gespannen om zo de vijandelijke schepen tegen te houden !

En in 1390 wordt de stad versterkt en de wallen aangelegd.

Die eerste gebouwen in Sluys werden in 1530 verwoest door de Sint-Felixvloed.

← SCHELDEKAART 1505

In 1290 had Sluis stadsrechten verworven. Er werd -als symbool van de macht- een bescheiden, houten belfort gebouwd. Honderd jaar later, in 1394 wordt het houten belfort vervangen door een stenen gebouw. Dat belfort is uniek. Het is een van de weinige belforttorens dat boven of naast een raadshuis is gebouwd. In de meeste steden staat het belfort nabij een lakenhalle zoals in Gent, Ieper en Brugge.

Belforten zijn eigen aan Vlaanderen. Er blijven er een zestigtal over. Dat van Sluis is het enige in Nederland. Het staat op amper één kilometer van de grens met België

En daar is Jantje van Sluis

Er doen meerdere legenden en verhalen de ronde rond de figuur van Jantje van Sluis, het beeldje in de toren van het belfort. Hij laat ons het juiste uur weten. En doet dat al velen jaren naeen. Maar hoe zit dat nu juist met Jantje ?

Er is al veel geschreven en verteld over Jantje van Sluis. Caroline Popp schreef in 1866 over de legende een boekje dat in 1963 door Marcel Van de Velde van de Brugse boekhandel Den Eenhoorn werd uitgegeven. Ik hou het bij 't echte verhaal. In 1424 werd een houten pop in de toren gezet, dit ter vervanging van de echte klokkenluider die overal in Vlaanderen voor de aanduiding van het uur moest zorgen. In het huidige Frans-Vlaanderen werden zij "Clochemans" genoemd. Zij waren torenwachters die ook alarm moesten luiden bij brand of ontij. In 1424 werd een 'mekaniek' uitgevonden dat de echte klokkenman op het belfort van Sluis zou vervangen.

In de oude stadsrekeningen staat te lezen dat aan Jacoppe Van Huysse 13 schellingen werden betaald voor *"het snyden van den houten man dewelcke bovenaan 't belfroot staat, dienende by de engine van de huerclocke van der stede"* In hedendaagse taal : dienende om het mekaniem van het uurwerk van de stad.

Jantje is van oudsher voorzien van een vijftiende-eeuwse korte broek met wambuis. De houten klokkenluider zal in de loop der tijd wel nu en dan zijn bijgewerkt, hersteld en herschilderd. Daar boven op de toren van 't belfort is het immers 'n zwaar korvee. Bij goed of slecht weer, in regen en wind. Bij zomerse hitte of winterse kou.... Jantje hield het een paar honderden jaren vol, tot dat eerste weekend van oktober in 1944.

Jantje van Sluis overleeft het bombardement van Sluis

Wat gebeurde er ? De geallieerden waren in de ban van de hevige gevechten met de Canadese troepen in de omgeving van de twee vaarten. De "Slag om 't Molentje" en de "Operatie Switchback" in september-oktober 1944 zijn algemeen bekend.

De Engelsen dachten dat Sluis een bolwerk was van de Duitsers en dat het er krioelde van vijandige troepen. Vanuit de lucht leek het stadje een zwaar verstrekte burcht, met centraal het belfort waarvan de toren een ideale uitkijkpost kon zijn.

In werkelijkheid verbleven er op de wallen van Sluis een dertigtal Duitse soldaten !

Op vrijdag 6 oktober begon de ellende met hevige artilleriebeschietingen. Er vielen enkele doden onder de nietsvermoedende burgers. Het was maar de voorbode !

Op maandag 9 oktober, tijdens de begrafenis van de slachtoffers kwamen veertig viermotorige Engelse bommenwerpers het stadje een tweede keer belagen.

Om 12.15 u stortte de toren van het belfort in. Jantje van Sluis verdween in het puin.

Op woensdag 11 oktober kwam de doodsteek voor Sluis. In de vroege ochtend doken met denderend geraas Britse "Tyfoons" neer en mitrilleerden in de straten alles wat bewoog. De vliegtuigen konden ongedwongen hun vernietigend vuur spuwen want Duits afweergeschut was er niet! Toen vele burgers in angst hun schuilplaats of kelders verlieten kwam een tweede golf jagers aanvliegen met nog meer slachtoffers tot gevolg. Meer dan zestig onschuldige burgers lieten jammerlijk het leven.

Sluis was door een militaire vergissing tot een puinhoop herschapen. Overgebleven burgers probeerden vrienden en familie van onder het puin te halen. Ondertussen was de lokale brandweer de brandhaarden aan het blussen. Vrijwilligers hielpen mee.

Foto's boven en onder tonen hetzelfde beeld vóór en nà het bombardement in 1944.

En Jantje van Sluis ? Hij werd uit z'n belforttoren geblazen en kwam onder het puin van de burgemeesterswoning terecht, helemaal aan de overzijde van de Markt !

De gebroeders Julien-Constant en Johannes du Fossé ontfermden zich over de Sluisse eerste burger en namen hem mee naar hun meubelatelier. Daar herstelden ze hem in al zijn glorie, waarna hij een plaatsje kreeg op de stoep van de zogenaamde hoofdwacht, de huidige brandweerkazerne aan de oostkant van de Markt, dit in afwachting van zijn eerherstel en zijn herplaatsing in 1960 in de toren van het heropgebouwde belfort.

Kleinzoon Alexander du Fossé, die samen met z'n vader een stijlvolle meubelzaak uitbaat in de Academiestraat in Brugge heeft de interesse voor Jantje van Sluis geërfd van zijn grootvader. Hij bezit een unieke collectie prachtige replica's van Jantje van Sluis, zoals ze in vorige decennia door meerdere bekende en minder-bekende beeldhouwers werden gebeeldhouwd. Ook in vele andere vormen en afbeeldingen is Jantje te zien, op borden, glazen, sierlepels, enz...

← REPLICABEELDE "JANTJE VAN SLUIS" IN HOUT

Sluis, gezellig inkoopstadje

Is het u nog niet opgevallen dat er in Sluis nagenoeg geen oude gebouwen staan ? Dat is natuurlijk het gevolg van het bombardement van 6 – 11 oktober 1944. Deze verwoesting is er de oorzaak van dat het grensstadje vandaag compleet nieuw oogt. De vele winkels maken van Sluis een gezellig inkoopstadje. Maar dat inkoopcentrum is reeds heel vele jaren vroeger ontstaan !

Het begon allemaal..... in Frankrijk, waar Jules Ferry minister van onderwijs was. Deze vrijzinnige politicus wilde het onderwijs onttrekken aan de invloed van de Kerk. In 1905 kwam er een wet van kracht die aan kloosterorden verbod om in Frankrijk nog te functioneren en onderwijs te geven.

Het gevolg was dat deze kloosterorden zich in België en Nederland vestigden en er scholen en pensionaten openden. Zo gebeurde het ook in Sluis. De Broeders van de Christelijke Scholen van Sint-Omaars openden er in 1907 een pensionaat waar 550 jongens verbleven. In 1908 deden de Zusters Ursulinnen hetzelfde. Sluis had in twee jaar ineens meer dan 800 “pensionnaires” bij ! En dat heeft zo zijn gevolgen.

← DE FRANSE MINISTER VAN ONDERWIJS JULES FERRY

De Noord-Franse burgers kwamen –met paard en koets- hun kinderen bezoeken. Deze moesten voorzien worden van goed eten en allerlei andere zaken om de karige pensionaatskost aan te vullen en aan andere behoeften te voldoen. De winkels in Sluis kwamen als paddenstoelen uit de grond. Deze waren op zondag -de bezoekdag- open en deden goede zaken met de Franse burgerij. Na het verdwijnen van de kostscholen in de dertiger jaren, bleef Sluis een aantrekkelijk winkelstadje. Toen kwam de oorlog.

Na de totale verwoesting in 1944 werd met grote ijver aan de heropbouw begonnen. Dat gebeurde in dezelfde stijl van het vroegere dorpscentrum. Het belfort werd zelfs herbouwd volgens de oude plannen en met zoveel als mogelijke dezelfde materialen.

DE COMPLETE VERWOESTING NA OKTOBER 1944.

Sluis herwon z'n gezellige sfeer, en was compleet nieuw. De statige herenwoningen langs de kade werden herbouwd als sfeervolle winkelpanden. Sluis kreeg 'n nieuwe bestemming : Shoppingstadje op de grens met België.

Nieuwe tijden in aantocht

De zestiger jaren brachten een enorme evolutie met zich mee. De auto zorgde ervoor dat mensen meer mobiel werden. Het grensstadje Sluis wist er handig op in te spelen. De Belgen ontdekten Sluis. De wekelijkse inkoopbeurt werd plots een dagje Sluis.

SLUIS, TOEN PARKEREN IN AAN DE KADE NOG GEEN PROBLEEM WAS

Een namiddagje Sluis was een uitstapje. De winkels waren er 's zondags open en je kon er dingen vinden die goedkoper waren dan in België ! In menig Brugs gezin kwamen nieuwe artikelen op tafel. Solo-margarine werd “Zeeuws Meisje” en vader rookte “Drum”-tabak in plaats van z'n vertrouwde “Wervik”.

Voeg daarbij nog het voordeel om de auto vol te tanken in Sluis en de Belgen wisten meteen waarom ze er wekelijks naar toe reden. Tankstation “Boon” bij ‘t binnenrijden van Sluis werd in korte tijd in West-Vlaanderen wereldbekend. Velen reden immers rond op LPG. Dat was pas zuinig rijden, zoals d'Hollanders deden !

Maar ook Sluis evolueert mee met de tijd. De typische, gezellige winkels worden één-voor-één ingepakt door grote ketens, zoals Zeeman, Kruidvat, Blokker Daardoor verliest het gezellige winkelstadje van weleer stilaan maar zeker aan karakter.

Wandelen in de omgeving van Sluis

Een wandeling in de omgeving van Sluis is méér dan de moeite waard. Er zijn in het nabije verleden heel wat inspanningen geleverd om weide- en landbouwgrond terug te geven aan de natuur. Grote infrastructuurwerken hebben de aansluiting hersteld met het nabije natuurdomein ‘t Zwin. Sluis heeft vandaag veel meer te bieden dan een winkelcentrum. Ontdek het tijdens deze wandeling “Rondje Sluis”. Zeker doen !

Denis Vermeire, 2019

Aangename kennismaking !

Het bestuur van je wandelclub heeft een vernieuwing en verjonging doorgemaakt. We laten je kennis maken met de bestuursleden. Zij staan tot je dienst en maken er serieus werk van om de B.M.W. nieuwe impulsen te geven. Je hoort er nog van !

Mieke Quintens

Zij is dagelijks op weg met de trein van Brugge naar Brussel en terug.

Pendelen heet dat. Naast haar job bij het Ministerie van Onderwijs kan Mieke ook nog wel wat beweging gebruiken. Dus ging ze wandelen.

Van 't ene kwam 't andere zoals we zeggen, en Mieke sloot zich aan bij de Brugse Metten Wandelclub. Ze kwam zo onbewust bij een bende 'vrolijke vrienden' terecht.

En weer kwam van 't ene het andere. Mieke werd medewerkster in het cateringteam van de B.M.W-club. Thérèse Desmet kon best wat extra helpende handen gebruiken. Dus Mieke kreeg de verantwoordelijkheid over wat zich in de keuken afspeelt.

Bij de verjonging van 't bestuur werd er naar nieuwe, dynamische bestuursleden uitgekeken. Vele ogen starden naar Mieke. En weer kwam van het ene het andere !

Vandaag heeft Mieke in het bestuur van de club de taak overgenomen van Thérèse. Ze is aldus de opvolgster van een van de belangrijkste madams uit het BMW-team. Samen met haar grote groep enthousiaste medewerkers zorgt zij ervoor dat wij, wandelaars noch honger noch dorst lijden ! De dorstigen laven en de hongerigen spijzen dus ! Een taak die op haar lijf geschreven lijkt !

Maar er is meer ... Mieke Quintens staat ook op het podium bij toneelgroep 'theater Zonnevier' waar ze juist een komedie hebben opgevoerd. En om de werkdruk wat weg te sporten, gaat ze elke week ook nog het badmintonplein in de Valkaart in Oostkamp onveilig maken. Dat neemt niet weg dat ze wekelijks ook een tweetal keren de wandelschoenen aantrekt. Wandelen is 'n gezonde verslaving geworden.

Als bestuurslid heeft ze ook enkele doelstellingen. De kleinschaligheid van de club is volgens haar een voordeel om niet alleen de leden beter te kennen maar ook om organisaties naar maat van de wandelaars in te richten. De ontbijtwandeling van enkele weken geleden is zo'n excellent voorbeeld. De gratis tochten eveneens. Zo ijvert ze ook om op onze eigen wandelingen een goede service aan te bieden met eerlijke, correcte producten. Mieke werkt aan 'n plan om op de BMW-tochten zoveel als mogelijk de afvalberg te beperken. Enkele initiatieven daaromtrent wil ze met het bestuur uitwerken. Voldoende medewerkers motiveren om de goede werking van de club het hele jaar door te verzekeren in een van haar zorgen. Haar eigen ervaring toont aan dat medewerken bij de Brugse Metten Wandelclub gelijk staat met terecht komen bij een gezellige groep mensen. Ze wil het iedereen aanraden !

PROFICIAT, EN GENIET D' ERVAN

De maand mei stond vroeger bekend als bedevaartmaand. De Heilig-Bloedprocessie in Brugge bracht vele duizenden op de been. Maar ook in en rond de bedevaartkerk van Ver-Assebroek was het 'n drukte van jewelste. Onze-Lieve Vrouw van 't Boomtje op Sint-Andries zag de hele maand vele vrome lieden luid biddend voorbij passeren.

Onze feestbedevaart begint op 2 mei, dan viert **Rita Pauwels** haar verjaardag. Ook **Mia Somers** doet er die dag een jaartje bij. Op zaterdag 4 mei is het groot feest bij **Martin Desmet** en diezelfde zaterdag is ook **Luc Pattyn** jarig. Over bestuurslid **Mieke Quintens** lees je in dit Wandelnieuws een heel verhaal en ze heeft nog tijd om te verjaren ook, op 6 mei ! De tiende mei is het 't moment voor **Roland Van De Voorde** om te vieren. Misschien kan hij samen met **Patrick Huys** de feestneus opzetten, want hij is dezelfde dag jarig ! Twaalf mei is dé dag van **Chris Dweerd** om te feesten en de dag nadien, op maandag 13 mei is het kermis bij oud-bestuurslid **Marcel Vande Velde**. Dinsdag veertien mei is de dag dat **Patrick Eeckeloo** de bloemetjes mag buiten zetten. Tot slot van de eerste helft van mei is het op 15 mei feest te huize van **Roos Verlinde** in Sijsele-Damme.

Slaapkoppen in de biberon

Jeftje, den kleinen van m'n tante Martha uit Balgerhoeke kreeg altijd schapenmelk. Hij was dan ook 'goed gekweekt' zoals ze zeggen. Als hij niet wilde slapen deed z'n oudste zuster, die voor hem moest zorgen een flinke scheut afkooksel van meekoppen in z'n biberon*. Ze kweekten dat soort bloemen in de lochting. Als de zaden in de bloem begonnen te ruttelen van de droogte werden ze afgetrokken en gekookt. Van het sop daarvan bleven kinders úúúren aan 'n stuk slapen gelijk 'n steen ! Geen wonder dat ze daar beweren dat de kinders vroeger dom en onnozel geslapen waren !

*Biberon, = Brugs dialect voor papfles

Zaterdag 18 mei verjaart **Jeroen Langebick** en 's anderendaags is het de beurt aan **Michel Gruwet** en aan **Nicole Verlinde**. Twintig mei, feestdag van de heilige Bernardus, verjaart **Jacques Neyts**, de mentor van de Zeehaven Brugge Wandeling. **Iris Eggermont** houdt op 21 mei feest en de 23ste mag **Agnes Van Haecke** een extra glaasje drinken. Op 26 mei is het de beurt aan **Chris Lasat** om een jaartje bij te tellen en op maandag 27 mei mag iedereen onze secretariaatsverantwoordelijke (wat 'n titel) **Hilde De Herdt** een kaartje sturen. **Tom Kuystermans** zet diezelfde maandag de bloemetjes buiten. Ook proficiat aan **Rita Van Quaethem** die ook op 29 mei jarig is, net als **Erik Ulehake**. Tot zover de feestmaand mei. Santé aan allen !

Tot volgend "Wandelnieuws"